

HIND 5 SENTI

Pane tööle julgust käed,
küll siis pärast abi näed.

Õpilasteleht

Posti jooksev arve nr. 2188.

Toimetus ja talitus: Üliikooli tän. nr. 21, Tartu.
Tallinna kontor: V.-Roosikrantsi 3, K. K./Ü. „Töökooll“ raamatukaupluses.
Kirjade aadress: „Õpilasteleht“, Tartu. — Postkast 8. Talituse tel. Tartu 80

Tänast lehte 8 külge.

Ilmub igal laupäeval kogu
kooliaasta.

Tellimishind postiga:

1 kuu . . . 20 senti | 3 kuud . 50 sent.
2 „ . . . 40 „ | 6 „ . 1 kr.,
aastakäik . . . . . Kr. 1,50

Aadressi muutmise 25 senti.

Kuulutuste hinnad:

Kuulutuse küljel 5 senti m/m., lehe ees
10 s. m/m. Tekstis 12 s. m/m. Tekstis
teksti kirjaga 15 senti m/m. ühe veeru
laluselt.

Kuulutuste vastuvõtm. kesknäd. kl. 3-ni.

NR. 15.

LAUPÄEV, 14. JAANUAR 1933

I AASTAK.

Uudiseid laiaast maailmast.

Türgis pole enam „Allah’i“

ISTANBUL (Konstantinoopol), 3. I. Uuest-aastast alates loetakse Türgi kirikus ehk mošeedes pühakirja (koraani) ainult türki keeles; seni loeti teda araabia keeles, milles see muhamediusuliste püha raamat on kirjutatud. Selles keeles on jumal — „Allah“, türki keeles aga tähendab „Tanrit“ jumalat. Nii siis hüüavad nüüdsest päle muhamediusulised Türgis: „Tanrit on vägev“ (mitte aga: „Allah on vägev“).

Põlev laev merel.

PARIIS, 4. I. Inglise kanalis Cherbourg’i (loe: šerburgi) lähedal hävines tule läbi suurim ja toredaim Prantsuse ookeaniaev „Atlantique“ (i.: atlantik). Laeval ei olnud reisijaid; 229 laevamehest päästeti 211. Tuli puhkes teadmata põhjusel südaööl ja varsti oli leekides hiigelaev, mis sarnanes ujuva toreda võõrastemajaga; isegi raadiohäädade „SOS“ saadi ainult üks kord välja saata. Tulekuma paistis mitmekümne kilomeetri kauguseni; selle järele tõttasid merel olevad laevad õnnetuse kohale ja päästsid suurema jao meeskonnast. Kogu Prantsusmaa oli leinas raske õnnetuse puhul.

Uus zeppelein valmib.

FRIEDRICHSHAFEN, 5. I. Zeppeleini lennutehastes Friedrichshafenis (Saksamaal, Bodeni järve ääres) valmib lähemal ajal uus hiigelõhulaev, mis on veelgi suurem kui kuulus „Graf Zeppelin“. (See õhulaev tegi paar sõitu Ameerikasse ja säält tagasi, sõidu ümber maailma ja 1931. a. polarsõidu, lennates ka üle Eesti.) Uus õhulaev täidetakse kerge ja ohutu gaasi — heeliumiga; 5 tugevat mootorit võivad talle anda kiiruse kuni 150 km tunnis. Ehk saame meiegi kord seda õhuhiiglast näha!

Sõda valaskalale!

KOPENHAAGEN, 7. I. Taani ranniku läheduses mürgeldab juba mõnda aega suur valaskala (kuni 20 meetrit pikk) ja takistab kalapüüki. Kalurid paluvad valitsust saata merele sõjalaev, et see laseks jõleda eluka õhku.

Maailma suurima raamatukogu uus kataloog.

LONDON, 7. I. Londonis asuva kuulsa Briti Muuseumi raamatukogu jaoks koostatakse uus kataloog (nimistu), mis koosneb 165 köitest ja maksab umbes 6000 krooni! Sellist määratu suurt nimistust vajab raamatukogu, kus on umbes 4 miljonit raamatut riuleil, mille kogupikkus 100 kilomeetrit.

Tallinnast algavad „tähesõitu“ 29 autot.

Iga aasta korraldatakse autode võistlussõit läbi terve Euroopa. Võistlejad algavad sõitu mitmest ilmakaarest (sellest ka nimetus: „tähesõit“) ja peavad peaaegu ühel ja samal ajal jõudma väiksesse Monte-Carlo linna Vahe-mere rannikul Prantsusmaal. Käesoleval aastal algab sõit Tallinnast Monte Carlosse 14. jaanuaril vara hommikul. Sõitjad on kõik välismaalased, kes selleks ajaks Tallinna saabuvad. Sõitjatele on auhindadeks määratud raha ja hulk väärtuslikke esemeid.

Eesti loodusest ja elust.

Virgad kanad tasuvad hästi nende kasvatajate vaeva.

1932. a. veeti Eestist välja 21.218.400 tükki kanamune ja saadi selle eest ümmarguselt 1.000.000 krooni (välisrahas). Kõige rohkem tarvitab meie kanamune Saksamaa, kuhu saadeti peaaegu 20 milj. muna. Peab otse imestama, et kanakesed nii palju raha Eestile toovad: maksab ju kanamuna kõigest 5 senti tükk. Aga kanu peetakse veel rohkem ja kanakasvatuse on tasuv kõrvalharu talumajapidamises. (Keskmiselt muneb meie kana 168 muna aastas.) Kanakasvatusel võivad ka noored kodus abiks olla.

Või väljavedu toob melle veelgi rohkem raha.

Võid veeti möödunud 1932. a. välja 12.536.550 kilo 246.500 tünni. Selle või eest saadi ümmarguselt 20 miljonit kr. (välisraha). Ka meie võid tarvitab kõige rohkem Saksamaa (48%), aga õige palju saadetakse võid ka Inglismaale (37%). Palju vä-

hem tarvitavad meie võid teised riigid (Belgia, Prantsusmaa jt.).

Saaremaal leidub väärtuslikku lubjakivi.

Mõnes kohas Saaremaal on rohkesti iseäralist lubjakivi, mille põletamisel võib saada väga hääd lupja; see lubi on isegi kõlvuline veealusteks ehitisteks, nagu tsement. Saarlased tunnevad seda lubjakivi juba ammu, kuid tarvitavad teda mitte tsemendi põletamiseks, vaid muuks otstarbeks, näiteks teede ja õuede sillutamiseks. Vankrirattad hõõruvad lubjakivi peeneks jahuks; see jahu pikkamisi muutub kõvaks ja tee saab peegelsiledaks. Väga

võimalik, et edaspidi hakatakse sellest lubjakivist tsemendi suuremal hulgal valmistama (praegu on meil kaks tsemendivabrikut — Aseris ja Kundas).

Vana-aasta viimaseil päevil künti põldu.

Haruldaset soojad ilmad valitsesid meil vana aasta lõpuni. Paar korda külmuski maapind, kuid sulas jälle varsti. Pärast jõulupühi olid põllud kohati niivõrd tahedad, et võis isegi künda. Mõnes kohas (näit. Tartumaal) lõpetatigi sügist kündi... vana-aasta õhtul! Nii hilist kündmist ei mäleta isegi vanad inimesed.

Nalja ja naeru.

Ha-Ve groteskid.

1. Ants (esimesel päeval koolist tulles): „Kui sul nüüd midagi tumedaks peaks jääma, isa, siis küsi ainult minu käest.“
2. „Koe liputab saba siis, kui ta millegi üle kangesti rõõmustab. Aga ma ei saa aru, mille üle see vana seinakell peaks rõõmustama.“
3. Pane tähele, Tinni, Hiina sündmused mõjuvad meile väga raskelt. Hiinlased tapetakse kõik maha ja meie kahekesi peame selle riisi ära sööma.“
4. „Sa oled täna väga palju vist tööd teinud, et nii higistad, Ants?“
„Ei, ema viis mu külla ja säält oli ka meie kooliõpetaja, ja ma pidin kogu aja olema väga korralik ja viisakas.“

Siklisõit

Jaan Rebane

Kogu aeg Miku sikli ilmumisest päle ta oli kinolinti vändanud ja pildistanud terve selle õudse sündmuse kirikuplatsil. Tema oli vist olnud ainuke, kes valvas. Nüüd ta oligi jõudnud lõpule; veel paar ringi vändast — ja Võlur pani aparadi kokku ning ruttas alla teiste juure. Võlur näis olevat üsna rahul tänaste saavutustega.

Nüüd võis sõit alata ja istuti silmapilk autosse. Kuid alles siis üks politseinikest taipas, et autoga vist enam järele ei jõua Miku siklile ja teda ei suudeta peatada enne linna jõudmist. Pääsedes aga linna oleks pöörase kiiruga kihutav sikkel tihedas rahva liikumises möödapääsmatult inimestele päle sõitnud. Seepärast politseinik teatas sellest telefoniga linna politseijaoskonda. Kui see tehtud, võis sõit alata. Ka teine siklimees oli selle ajaga korda seadnud oma sikli ja nüüd algas kihutamine.

Kuid mitte ükski politseinikud ja siklimehed ei olnud endid sõiduks seadnud, vaid ka umbes parkümmend kirikulist olid hobused rakke pannud, et ühes sõita linna poole — vaatama ja kuulama, mis sellest loost viimaks saab.

Kui siis sikkel ees ja auto tema kannul hakkasid liikuma linna poole, ajas neile järele umbes kümmekond nooremaid talunikke oma uhkete traavlitel ja vedruvankritega ja nende järele samuti umbes kümme igasugust teist hobuse- ja vankrimeest. Teiste kirikulistega ka Keigats-Mihkel oma vana Võiguga puutelgedega vankri ees lasi ülejala hüpates viimasena kaasa ning kõige lõpus — Mihkli peni Tuks lidus Miku vankri taga. — See oli vast pilt, mida maksis vaadata!

Hobuste ja vankrite murd tormas met-

sikult alla kirikumäest. Kihutati kägaras, üksteisest mööda ajada tahtes. Ei sääli küsitud, kas hobune sääreluu murdis või vanker lagunes, vaid taheti järele ajada autole.

Keegi neist nähtavasti ei läbenud mõtelda, et hobusega ometi ei jõua kiirelt sõitvale autole järele. Isegi sellest ei hoolitud, et vankri ümberkukkumisel seesistujad murravad luud-liikmed. Olles õhinasse sattunud, tormati meeletult täie hooga mäest alla. Vankrite login ja võidujamise kisa pidi vist küll olema kuulda mitme kilomeetri taha.

Ei kestnud kaua, kui sikkel ja auto kadusid kirikuliste silmist. Aga ega seepärast veel peatatud, vaid kihutati laginal edasi. Keegi ei tahtnud jääda teisest taha. Aeti pööraselt, kuni hobused väsisid ja olid üleni valges vahus. Alles siis peatuti ja pöördui tagasi.

Keigats-Mihkel küll kaugemale ei saanud kui kolinal mäest alla ja sillani, sääli vana puuvankri parema tagumise ratta pöid murdus ja Mihklil tuli loobuda sellest lõbusast sõidust. Ja kui siis eelsõitjad ajasid teispool jõe mäest üles, sundides ja pekstes hobuseid kiiremini käima, Mihkel sõitis oma Võiguga tasahilju kodu poole; vanker aga võpatas nurgeti ja kolksus ratta katkisel kohal korrapäraselt ikka pool-teist, pool-teist!... Tuks lonkis, pää ja saba longus, vankrile järele, otsekui ennast süüdi tundes peremehe äparduses. Mihkel istus vankris üsna ees vasakul nurgal, vastukaaluks murdunud rattale, ja oli muhedas meeleolus.

Ka teised külamehed, olles jätnud tühja tuule tagaajamise lonkisid viimaks sammu koju poole.

Mikku ja kaaslasti nende teekonnal jälgimast loobusime mäletatavasti sääli, kus Mikk Kitseküla poolt tulles pööris paremale minevale teeharule. Miku kava oli

võimaluse korral jälle pöörduda paremale ja nõnda, poolringi tehes, jõuda kodukülla tagasi. Aga asi kujunes siiski sootuks teisiti.

Olles pöörnud paremale poole, Mikk jõudis varsti teekäänakule, mis paratamatult viis vasakule, sest teist teed ei olnud. Edasi sõites pea tuli järvi ja sääli tee pööris paremale. Sõit läks nüüd üsna järve kallast mööda. Järve teises otsas tee käänis metsa poole, kuhu peagi jõuti.

Metsas tee läks alul otsesihis edasi, siis aga tuli pööre paremale poole. Pea järgnes risttee ja Mikk pööris põigiti paremale minevale harule. See aga jooksis varsti teisele teele välja, mida mööda tükk maad edasi kihutati. Mikk arvas, et parem on mitte otsejoones kaugele sõita ja pööris ühel teeharul vasakule. Metsateede rägastik tumestas Mikus kujutelu, kuhu võtta suund, et jõuda Kitsekülale lähemale. Mikk oleks tahtnud küsida teed vastutulijailt, aga sikkel lendas kõigist tulise kiiruga mööda. Seepärast pidi hää õnne päle edasi sõitma ja Mikk tegi pöörded ühele või teisele poole päris juhuslikult. Metsas sõideti juba hulk aega, aga äärt sel ei tulnud. Viimaks ei olnud ka teel sõitjaid enam näha ja mets muutus läbipaistmatuks tumesaladuslikuks. Siinsääli teeääres tõusis teder või mõni teine metslind üles ja põgenes metsa sülle. Vahel mõni metsaelnik jõoksis vilksatades risti üle tee. Kord sattus välejalg järsku teele otse sikli ette ja hakkas mõõtma oma jooksuosavust sikliga; mehike sirkas küll surma põlgusega sikli ees, aga üsna lühikesee maa, siis sikkel kihutas temast mööda.

Mets aga tihenes järjest ja ei olnud vähematki märgata metsa ääre lähenemisest. Mikul hakkas õudne tunne ja ta ootas igatsusega ristteed või teeharu, mida mööda saaks välja sellest lõpmatust üksildusest.

Uue aasta unelm.

Uus aasta — jälle üks aasta ajamerre vajunud. Kui imelik see ei ole. Aastad jooksevad pöörase kiiruga igavikku. Täna on viimane päev aastast 1930.

Meid on kaks. — Mina, Ali, ja mu sõber Leo. Tammume juba nädalaid Põhja-Eesti lagendikel.

On juba videvik kätte jõudnud ja meid piinab ühine mure — õomaja. Astume ühte tallu sisse, kuid siin õeldakse kohe ära, et ruumi vähe — külalised. Niisiis vana laul. Kuid inimene ei või ialgi meelt heita — nii on meie õpetaja kogu aeg seletanud.

Jõuame juba külla. Kõikjal säravad jõulupuud ja askeldamine on hoos. Katsume veel mõnes kohas õnne — aga ikka tagajärjeta. Nii oleme jõudnud viimase majani. Leo annab juba nõu magada õuekoeraga ühes kuudis, sest see oli äärmiselt suur ühe koera jaoks ja päälegi tegi ta Leoga kohe sõprust. Kuid mind piinas ikka see asi, et kuidas sa ikka koeraga ühes magad, ja nii astume majja. Ka sääli kuuldu koera haukumist, nii et sama „õomaja“. Koputame. Keegi noor

preili tuleb avama haukumise saatel.

„Tere õhtust, preili!“ hüüame mõlemad ühest suust.

„Tere, tere! Ei tea millega võin Teile kasulik olla?“ vastab preili kaunis külmalt.

Müksud — Leolt mulle ja mult vastu. Viimaks alan: „Vabandage, et Teid tülitame sel õhtul!“

„Oh, ei ole viga.“

„Meil oli üks väike palve, nimelt, vast on pererahvas nõnda lahke ja lubab meil kahel skaudil ööbida Teile küünis.“

„Vast ehk ootaksite natuke. Olge lahked, astuge edasi ja võtke istet. Ma lähen räägin isaga kohe.“

Nii me siis ootame. Sõber Leo juba vahandab, miks ma heinaküüni küsisin, kuid talle selgeks tehes, et ta ikka voodis patjadel magada ei saa, siis jääb temagi rahule.

Viimaks tuleb siis isa. Takseerib meid päältaest jalatallani ja ütleb:

„Erika, vii need skaudid tädi tuppa.“

„Oh härra, mis meie pärast nüüd nii palju vaeva näha.“ seletame.

„Ei ole viga. Meil täna võraid ei ole ja tädi sõitis ka linna, nii et miks siis tuba tühi seisab, kui inimesi on. Pärast, kui valmis saate, palun Teid alla uue aasta vastuvõtmisele tulla. Erika, ütle Helgale, et ta laua korda säeks. Niisiis nägemiseni!“

Mul käivad sooja ja külma värinad üle ihu, kui näen sõbra Leo nägu. Ta otse annaks rõõmu pärast kõrvakiilu mulle (tunnen juba neid), kuid täna on 1930. aasta ots.

Veame omad maised olevused üles. Preili Erika juhatab meile toa kätte, kuhu me oma krempolid paneme.

Täname teda kõige lahkuse eest, ja hakkame endid riietama. Paneme omad paraadmundrid selga, mis meil igaks juhaks varuks on.

Varsti oleme valmis ja sammume alla pidutappa.

Lahke peremees juba ootab saalis. Istume lauda, peremees paneb teises toas radio mängima — kuuleme päälinna vana aasta õhtut. Lauas kaldub jutt Tartule, kust ka meie oleme. Selgub, et lahke pererahvas on ka Tartust pärit, kuid aastaid tagasi olid sunnitud kolima põhja rannikule.

Räägime veel oma reisiujuhumisist ja tänasest õomaja otsi-

misest, mis perele nalja sünnitab. Nii ajame üksteisega lõbusasti juttu, aga miski imeline asi sunnib peremeest ikka uurivamaks ja tähelepanelikumaks jääma. Ma vaatan oma Leot imelikumalt veel, kui tema mind. Kõigele sellele naljale teeb lõpu päle kell, mis lööb 11.

„Noh, lapsed, hakkame nüüd end ettevalmistama uue aasta vastuvõtuks! Noorhärred ja tüdrukud, säädke tina ja pannid valmis, me hoolitseme emaga niikaua kui eest.“

Tõttame kõik oma tööle. Leo toob omad tinasõdurid ka alla, mida ta ikka igavuse tundidel parimaiks seltsilisteks pidas. Neid sülla kauguselt maha klopsida ja minult võidetud šokolaad üksi ära süüa.

Peagi oleme tööga valmis ja nüüd saan jälle mahti selle peremehe asja üle korralikult järele mõelda. Ent varsti tulevad jälle tüdrukud oma küsimustega meie seikluseist, nii et ennustus ei läinud täide. Pidin selle teiseks korraks jätma.

Kell kuulutab juba kolmveerand 12.

Peremees tuleb oma perega kööki. Mul on ikka veel tahmased tangid käte vahel ja teen tuld nagu sarviline põrgus.

„Jõudu!“ hüüab peremees.

Tallinna Noorkotkaste Põhja malevkonna vanematepäev.

Tallinna Põhja malevkonna noortel oli jõulu eel rohkesti askeldamist. Jõulupuude hooaeg algas neil juba laup., 17. det. Laupäeval andsid noorkotkad eeskava Kaitseliidu Tallinna maleva jõulupuul. Nk. E. Reiter esitas viiulipala, rahvatantsutrupp tantsis hoogsalt kolm tantsu. Eriti meeleolu loovaiks numbreiks olid rahvatantsud ja püramiidid, mis rahvast elavalt kaasa tõmbas. Imetleti kõige pisema noorkotka Raul Sööde kaelamurdvaid trikke püramiides.

Pühapäeval oli noorkotkaste õige palav päev. Kell 4 korraldati jõulupuud lastele Kaitseliidus ja Noorkotkaste Kodus. Ettekandeid anti mõlemil pool. VI. ja VIII. rühma väikesed esinesid jõulunäidendi ja tantsunumbritega.

VI rühma väikesed tüdrukud kandisid ette näidendi jõulumuinasjutu ja koos VIII rühma väikeste poistega veel ühe näidendi. Poisid mängisid nii hoogsalt ja hästi, nagu oleksid nad elukutselised näitlejad ning pälvivad õigusega selle suure kiiduvalduse, mis neile lastevanemalt ja mudilastelt osaks sai.

Vaslaste jõulupuule järgnes vanematepäev. Vanemad olid asetatud istuma näitelavale. Noorkotkad kogunesid paraadkorras sirgetes rida-

des saali pidulikule koondusele. Külalisina olid saabunud nk. päävanema abi kol. Maide, päästaabi ülem mag. T. Ederson, teiste malevkondade päälkuid, Nõmme malevkonnast 30 noorkotkast, ka Pärnust ja isegi Petserist ning Tshehhist.

Pidulikul koondusel sekret. J. Toits pöördus lühikese kõnega vanemate poole, tänades neid nende suure armastuse ja hoole eest. Noorkotkad laulsid emade hünni „Üks paigake“, viiuli saatel ja mõnegi lastevanema palgeilt veeris pisar. Nk. E. Reiter esitas ühe viiulipala, väike noorkotkas Vladimir Kangro laulis „Emale“ ning nk. F. Velsberg „Kadunud mälestus“.

Kaks noort andsid pühaku töötuse ustavaks jääda isamaale, hääd teha ligimesile ja truuks jääda noorkotka seadustele. Malevkonna vanem hra Lellep pöördus malevkonna ja uute täisõiguslike liikmete poole lühikese kõnega, tuletades meele, et ühenduses peitub jõud ja seepärast noorkotkad andku uutele liikmetele tugevasti kätt. Malevkond laulis „Ole valmis“.

Järgnes paraadmarss lippude lehvides, kusjuures noorkotkad tervitasid oma vanemaid ja külalisi.

Video.

Jamboreest Ungaris 1933. a.

Vastuseks Väino Lang'ile.

Kirjutades Ungari jamboreest säälsete aatevendade soovil püüdsin teha seda võimalikult konseptiivselt. Kui oleksin igat punkti seletanud laialt, siis oleks kulunud seks terve „Õpilastele“ lehekülg. Sel põlnud aga mõtet, sest keda just huvitas eriti see küsimus, võis pöörduda mainitud jamboree juhatuse poole.

Tahan allpool näidata, set selle jamboree siht ei ole materjaalse kasu taotlemine, vaid siin ilmestuvad Ungari rahva kõrgemad püüded.

Kuid enne olgu öeldud, et laagrimaks on veel väike, sest sellest summast pakkuda külastajale parimat, eriti toidu alal, sest tuleb arvestada, et laagrist võtavad osa jõukamad skaudid ja et Eesti on maa, kus võib kõige odavamalt süüa. Pääle selle ehitada kahe paari roobastega 30 km raudteed Budapestist laagriplatsile, aerodroom, staadion, puurkaevud, iga päev transporteerida osavõtjaid suplusasutistesse, ühendusepidamine laagriosade vahel, korraldada ekskursioone Budapesti, Ungari „sisemere“ Balatoni järve ääre, Szegedi jne. Viimased ei ole väikesed distantsid. Loomulikult saavad siin kohalikud elanikud teenistust, kuid ega neid tasuta ometigi saa töötama sundida, sest oleks ülekohus elada Ungari rahva parasiitidena. Ka on küsimus, kas tuleb praegusel depressiooni ajastul jamboreesse 30.000 skauti. Ja kui ungarlased suudavad tõesti nii palju propagandat teha, et osavõtjaid saabub loodeta-

val arvul, siis on nad selle kasu ära teeninud, vastasel korral ootaks neid odavama laagrimaksu asemel pankrott. Et siin ei ole ainelise kasu taotlemine esirinnas, tagab veel see, et selle jamboree jaoks annetavad suuremad organisatsioonid ja omavalitsused suuri summasid, näit. Gödöllö alevivalitsus üksi andis selleks 40.000 pengöt.

Kui aatevend Lang arvab, et teater ja kino on sääl ärilised ettevõtted, siis on see ekslik. Teatrietenduste tarvis on saadetud juba läinud suvel üleskutse laagrist osavõtjate maade skautidele, et nad kannaksid sääl ette igaüks midagi originaalset oma rahva saavutisist, kas laule, väikesi näidendeid, deklamatsioone jne. See teater tahab olla mitmesuguste rahvaste helikunsti ja draama tutvustamiseks. Kino kohta ma ei või kahjuks midagi ütelda, kuid igatahes on kindel, et ühegi kultuurrahva liikmed, eriti ungarlased, kel puudub ärivaim, ei hakkaks koorima välismaalasist noori, kes võibolla oma suure vaevaga kogutud rahaga on tulnud laagrisse.

Kui eelpool toodud väited ei ole küllalt mõjuvad hra Lang'ile, siis olgu siin mainitud selle jamboree õige siht ja otstarve, millest nähtub, et Ungari pääsiht ei ole saada miljooneid välisvaluutat, mille sissevool on paratamatu, vaid see ülemaailmne kolossaalsette võtte peab olema propagandaks Ungari rahva kannatusile. Ja kui tahetakse, et see oleks edukas, siis ei saa siin kõrgete maksude

läbi peletada Jamboreest noori emale, vaid need maksud on hädatarvilikkud kulude katteks.

Teatavasti on Ungari elanud läbi hulga katastroofe. Tähtsamad neist oleksid türklaste röövretked 16. sajandil ja Maailmasõda. Kuigi esimese katastroofi ajal hävitati palju väärtuslikku, siiski toibuti sellest. Ent parandamatu haava lõi ungarlastele Maailmasõda. Ungari ise mängis tähtsusetu rolli ses sõjas, kuid tema sai kõige rohkem kannatada. Kaitsetu Ungari piiridesse tungisid naaberriikide väed ja okupeerisid maa. Pärast rahutegemist ei lahkunud need, vaid ütlesid, et see maa kuulub neile. Nii lõigati suurte tükkidena Ungari territooriumist maid ja ainult ta süda jäi Budapesti näol tuksuma. Ungari kaotas oma territooriumist 71,5%, s. o. peaaegu 2/3 ja rahvast 63,6%. See on olnud suurim ülekohus maailma rahvaste ajaloos. Kui kõik riigid enam-vähem jäid Maailmasõja järele aetud piiridega rahule, siis ei unusta Ungari talle tehtud ülekohut ialgi. Kui võrdluseks võtta Eesti, siis moodustaks see meie vabariigi Harju, Järva ja Lääne maakonnad! Selle suure tragöödia mõjutusel on tekkinud ungarlase usutunnistus:

USUN ÜHT JUMALAT,
USUN ÜHT ISAMAAD,
USUN ÜHT IGAVEST JUMALIK-
KU ÕIGUST,
USUN UNGARI TAASSUNDI.
AAMEN.

Siit peegeldub ungarlase tuline patriotism ja usklikkus. Ungari ei taha neid kaotatud maid tagasi võtta jõu ja mõõgaga, vaid leplikult. Ta tahab teiste riikide kodanikkude avaliku arvamusel mõjul teostada oma taassündi, ja sellepärast kulutab Ungari valitsus suuri summasid välismaiseks propagandaks.

Seda Ungari tragöödiat demonstreeritakse kõikjal. Neis suurtes jamboreedes, mis korraldatakse Ungaris, koetakse kõigi maade noorte meeled palavaks, kui nad naasuvad kodumaale, siis tunnevad nad kaasa Ungari vabaduspüüdeile, ungarlase noorte ideaalidele. Ükskord võtavad ungarlased selle küsimuse rahvusvahelises ulatuses üles ja kogu maailm nõuab, et Ungari on õigustatud tagasi saama vähemalt need maad, kus elavad ungarlased. Kas on see läbiviidav, seda näitab tulevik.

Iga maa noortel on oma ideaalid ja pühamad püüded. Nagu meie noorte püüdeks oli enne Wabadussõda meie riiklik iseseisvus, siis ungarlase nooril nende kannatanud kodumaa taassünd. Nagu mainitud, on selle aate teenistuses ka Ungari arvukas skautpere. Eriti selgesti ilmeskus see ungarlase Skautliku Esperanto Liidu viimase jamboree ajal 1931. a., mille kohta nende illustreeritud ajakiri „Magyar Cserkész“ kirjutab järgmiselt:

„Teiste maade skautgruppide rühmade märgiks on nende laagriosas loomapääd, mis seisavad laagri keskpaigas. Ungari laagri keskel seisab kuusepuust rist, selle ees altar ilustatud jumalikkude lilledega. Teiste skautgruppide sümboliks on teravasilmaline kotkas, kiirejalgne põder, väle tiiger, tark madu, kuid meie sümbol on rist, südantliigutav Kristuse kuju sellel, kes kannatas kõigi eest. See on ristilõõnud ungarlase rahvuse majesteetne sümbol! Teiste laagrid omavad kas mängukoha,

spordiplatsi või õppetua karakterit, siis meie laager on tempel, enesekasvatuse tempel, võitlus suurteks sihtideks, mis suursugustavad meie kõiki töid, mänge ja palveid.“

Siit näeme, kui raskesti on mõjunud ungarlasele Maailmasõja järel dusele saadud hoop. Vaevalt mõtleb see rahvas ainelisele omakasule.

Mulle näib, et aateveli Lang oma artiklis ei tahtnud ainult näidata, missugust suurt ainelist tasu saab Ungari rahvas sellest jamboreest, vaid autor tunneb suurt põlgust ungarlaste ja säälsete skautide vastu. Meie hõimurahvas tahab pakkuda välismaalastele parimat, sest jamboree on kõigile oodatud suursündmuseks, kuid siin näeme, kui kõik meie noorkotkad ja skaudid mõtlevad Lang'i viisil, et meis on liig palju popslikku joont, kus vihatakse suuri ettevõtteid, olla kade ja ei võida näha, et teistel hästi läheb. Ungari skaudid saavad õigustatult tervitust jamboree maalt kõigile maailma skautidele. Siin aga asutakse vastuagitatsioonile, et see kõik on rämp, jamboree on välismaalaste koorimiseks jne. Olen ise noorkotkas, kuid vähemalt minu sisetunne ei luba sääraselt kritiseerida oma aatevendade tööd, kuulugu nad ükskõik mis rahvusse. Oleks aeg, et meilt kaoks väikekoodanline kitsarinnalisus ja et rohkem värsket õhku lastaks sisse Läänest ja Lõunast, kus skautism kõrgemal järjel.

Muutkem ka Eesti eskujulikuks skautismi maaks, et meilgi naerataks õnn korraldada säärast jamboreed. Siis meil ei tarvitseks teisi kadestada ja meie rahvas võiks saada miljooneid välisvaluutat ja Eesti nimi oleks lugupidamises kõike maade skautide juures. Seni aga peame leppima päältvaataja osaga.

Usun, et aatevend Lang kahetseb oma halvaks pidamist meie hõimurahva üritusele ja püüdele.

Lõpuks veel avalik küsimus Lang'ile ja kõigile skautidele. Olen sunnitud kõik Ungari jamboreesse puutuvad artiklid saatma ühes tõlgetega Ungarisse, kas pean seda tegema ka Lang'i artikliga?

Ar-.

Järg 10.

„Ma tahan sellele kõigele teha lõpu veel enne, kui juhtub midagi tõsisemat. Kas mõistad?“

John noogutas vaenuliselt pääd.

„Hüva siis. Sa ei tohi autot garaazist enne välja tuua, kui mina seda olen lubanud.“

„Kuid, isa...“

„See on lõplikult nii otsustatud. See on minu viimane sõna.“

„Kuid, isa,“ hüüdis John ägedalt, „sina ei või võtta seda minut. See on minu auto!“

Professor Johnson, kahvatu vihast, vaatas sõnatult oma pojale otsa.

„Ma keelan sulle jalga tõsta garaazi.“

„Ma ei saa seda lubada!“

„Poeg!“ Johnson tõusis püsti. „Sa keeldud oma isa sõna kuulmast?“

Mõlemad vaatasid üksteise otsa: John — punane näost ja värisev kogu kehast, isa — kahvatu ja vaikne.

Johni ema, kes oli kuulnud sõnavahetust, oli tulnud ukselävele ja seisis sääl tähelepamatult, kuulates päält isa ja poja tüli.

Uksekell kõlises, segades valitsevat vaikust. Ema ruttas paraadukse juure.

„Kuhu pean alla kirjutama?“ kuuldi teda küsivat.

Silmapiilk hiljem astus ta tuppa, hoides käes Johnile adresseeritud telegrammi. „See on sulle, mu poeg,“ ütles ta alaritud häälel. Tema teades polnud John varemalt millalgi saanud ühtegi telegrammi.

John vaatas telegrammile, siis emale ja tahtis telegrammi pista tasku, nagu poleks see sugugi tähtis antud momendil. „Kas sa ei kavatsengi avada seda?“

John vaatas emale otsa meeleheitliku pilguga. Miski ütles talle, et praegune olukord pole sugugi sobiv telegrammi avamiseks. Kuid polnud näha teist teed.

Aegamisi avas ta telegrammi: „Käesolevaga teatatakse, et Teie olete vabatahtlikuna vastu võetud reservkorpuse lennuasjanduse osakonna esimesse klassi. Teil tuleb viivitamata sõita Berkeleysse ja saabumisel ilmuda lennukooli ülemale.“

Tema vaade emale avastas saladuse.

Aegamisi, väga aegamisi selgus emale telegrammi tähtsus. Kui ta tõstis oma pääd, siis olid ta silmad täis pisaraid.

„Oh, mu poeg. Mu kallis, kallis poeg.“

Nad langesid üksteise kaenlasse.

Professor Johnson võttis telegrammi oma abikaasa sõrmede vahelt. Ta asetas prillid ninale ja kummardus telegram-

Teisel jõulupühäl sai luuletaja K. E. Sõdi 70-aastaseks. Selle tähtpäeva märkisime üksikasjalikumalt oma jõulunr. suurmeeste kalendaariumis „Keda mälestame“. Keskn. 11. jaan. oli „Vanemuises“ korraldatud suurejooneline aktus auväärse lauliku ja seltskonnategelase auks. Kõnelesid:

Visnapuu, Jaan

Tõnisson, deklameeris Liina Reiman, laulis Tartu meeskoor ja ütlesid südamlikke tervitussõnu riigi, omavalitsuse ja seltskonnategelased. „Vanemuise“ ruumid olid kõik rahvaga

mi üle. Sügava tõsidusega pöördus ta mõlemi toas seisva mehe poole.

„Mu härrad, minu poeg läheb sõtta.“

Professor Johnson väljus toast.

Mõlemad külalised võtsid oma kübarad ja väljusid vaikelt ning tõsiselt.

III. Päevapilt.

Samal õhtul kell 09.30 Sylvia Lewis istus oma toas ja kirjutas midagi oma päevapildi tagumisele küljele. Lõpetanud kirjutamise, vaatas ta veel kord mõttlikult päevapilti. Siis, endaga nähtavasti rahul olles, sulges ta tindipoti ja asus päevapildi asetamise väikesesse hõbemedaljongi.

Dave Armstrong pidi tulema jumalaga jätkama, sest ta pidi täna öösi rongiga lahkuma lennukooli.

Teenija avas ukse ja teatas: „Teile tuli külaline.“

„Õelge talle, et astuks sisse“ vastas Sylvia, pääd tõstmata.

Sylvia kuulis ukse avamist ja sulgemist. Tõstes pääd ei näinud ta enda ees oodatud Dave, vaid John Johnsoni.

„Oo!“ hüüdis Sylvia äärmiselt. Loomusunniliselt sulges ta medaljongi ja peitis selle oma käe alla.

See liigutus äratas Johni tähelepanu. Ta seisatas ja naeratas lõbusalt tütarlapse segaduse üle. Sylvia tundis, kuidas veri tungis talle näkku.

„Lubage mul vaadata“, palus John tungivalt.

„Ei... ei...“

„Lubage mul siiski vaadata.“ Ja juba olid Johni käed asetunud Sylvia kätele ja püüdsid medaljongi vabastada tütarlapse sõrmede vahelt.

„John, palun... palun...“

See ei aidanud. Juba oli medaljong Johni käes ja ta avas

täidetud, vähesed õnnelikud, kes saali mahtusid. Aktus anti ka raadio kaudu edasi. Kahju ainult, et „Vanemuise“ kõrvalruumides puudusid valjuhääldajad.

„Sõdi luule on lihtne, südamluk, hell ja liigutavalt tundeline“, kirjutab V. Ridala. „Sõdi on osanud eesti hinges tabada kõige kodusemaid, sügavasti õrnu helisid. Ta luule häälelaad on intsiim. Sõdi luule kuulub kõige parema hulka, mis eesti kirjandusel on ette näidata omalaadilist, ehtsat, tundelist, südamest tulnud, täisväärtuslikku ja kunstiliselt heledat

Alamal avaldame Sõdi ühe isikupärasema luuletise „Laulik“

Laulik.

Mina olen sajakordne, tuhatkordne miljonär — säälpool päikest, säälpool tähti on mu varanduse määr.

Vaata üles taeva poole: Kõik see hülgav hõbe, kuld, mis sääl sätendab ja särab, alla saadab oma tuld —

See on minu vara, rikkus, minu kõige küllaga: Ma võin vabal ilul teda laulus panna helkima.

selle. Sylvia seisis abitud, jälgides tema tegevust.

Sylvia nägi õnneliku ilmet tekkivat Johni näole, kui see hoidis käes tema päevapilti.

„Teie teadsite, et mina lähen ära!“

Sylvia vaatas tummalt talle otsa ega osanud vastata.

„Ja Teie teadsite, et soovin omada Teie päevapilti — endaga kaasavõtmiseks. Sylvia, see on ju suurepärase!“

Sylvia silmitses teda arusaamatu pilguga. Siis aga taipas ta äkki, et John arvas selle päevapildi määratud olevat temale.

„Aga mina... aga...“

„Teie teate, mida tähendab see pilt minule. Mispärast, see tähendab kõike...“

Õigekeelsus ja keeleuendus

Kas „täpsalt“ või „täpselt“.

See oleneb sellest, kuidas on selle sõna nimetav. Ametlikus keeles antakse kaks lubatavat vormi: „täppis“ ja „täpne“. Ametlik keel ise eelistab kyll „täppis“. Sellepärast on kõigis uuemais kooliraamatuis ikka „täppis“. Ometi pole see vorm kuigi hääd. Vorm „täpne“ tundub palju loomulikumana ja on ka tegelikult rohkem tarvitusel. Seepärast soovime kõigile õpetajatele ja õpilastele tarvitada „täpne“, mitte „täppis“. Vorm „täppis“ on maitsetu ja kohmakas. On aga nominatiiv parem „täpne“, siis ka adverb parem „täpselt“, mitte „täpsalt“.

Mitte „ehtis, lihtis, moodis“, vaid „ehtne, lihtne, moodne“.

Samal põhjusel ei ole soovitatavad ka vormid „ehtis, lihtis, moodis“,

„Aga, John!...“

„Sylvia, see oli ilus Teist, et mõtlesite sellele. Saan teda kandma enesega — kogu aeg.“ Nende sõnadega pistis ta päevapildi tasku.

Vaene Sylvia! Ta ei võinud avastada Johnile oma saladust.

„Kas saate mulle kirjutama, Sylvia“, palus John, „nii sageli kui kirjutate Teile?“

„Muidugi, John.“

Kuid, kui John tahtis Sylviat suudelda jumalaga jätkuks, hoidis see teda tagasi.

Armstrong kuulis kõigest juhtunust, kui ta pool tundi hiljem tuli Sylvia poole.

„Las ta hoiab seda“, ütles Dave, „kui see teeb teda õnnelikuks. Ma ei kurvasta seni, kuni tean, et Sylvia on minu.“

„Ta ei tea seda“, vastas Sylvia mõtteisse vajudes.

Kui saabus aeg Dave lahkumiseks, ulatas Sylvia talle oma huuled vabatahtlikult ja tõrkumatult.

Mary Prestonil oli päevapilt Johni jaoks valmis, kui see tuli temaga jätkama jumalaga.

„Seni“, ütles John, „võid sa pidada „Lendava tähe“ endale. Ainult ei tohi teda puruks kihutada, sest mul läheb teda ehk vaja, kui tulen tagasi. Naljavihuks pole vaja temaga kihutada. Vaata hästi mootori küünalde järele.“

Mary, kelle süda põles valust, ei osanud muud, kui vaid tummalt noogutada pääd. John ei küsinud talt isegi päevapilti.

Kui John oli läinud, kui tema lahkumises polnud enam kahtlust, kui rong oli juba jaamast lahkunud ja Johni saatnud vanemad jaamast tagasi tulnud, siis Mary hiilis tühja õue, ronis „Lendava tähe“ istmesse, pani pääd roolile, mida olid hoidnud Johni käed, ja nuttis kibedasti.

John oli õnnelik sõtta minnes, sest tal oli hõbemedaljongis kaela ümber Sylvia pilt.

See oli blondpaise tütarlapse päevapilt, mille tagaküljele oli kirjutatud:

„Dave Armstrongile, südamest kalli armastusega. Sylvia.“

Nii läks John Johnson sõtta.

nagu eelistab ametlik keel, vaid pigem „ehtne, lihtne, moodne“. Järelikult siis ka „ehtselt, lihtsalt, moodsalt“, mitte „ehtsalt, lihtsalt, moodsalt“. Igatahes on vorm „lihtis“, mida ametlik õigekeelsus tarvitab, täiesti ebaloomulik ja sobimatu.

Mitte „soodne“, vaid „soodus“.

Teiselt poolt aga on viga vorm „soodne“, mida kahjuks yldiselt tarvitatakse. Siin on õigem just „soodus“, omastav „soodsa“. See on soome laensõna ja soome keele järele peab olema „soodus“, mitte „soodne“.

Meil tehakse ja tarvitatakse kõik vastuoksas. Vastuoksuuse vaim valitseb praeguses Eestis. Tehakse seda, mida ei peaks tegema, ja jäetakse tegemata, mida tuleks teha.

Tütarlaste osa.

Spordimüts ja salli.

Spordimütsi ja -salli põhivärviks valime helebeeši ja triipudeks punakaspruuni sefiir lõnga (nagu spordi jumperil!). Spordimütsi heegeldamist algame mütsi alumisest äärest. Et spordimütsi heegeldada, peame teadma, kui suur on meie pää ümbermõõt. Kui see on 51 sm, siis teeme 51 sm pikkuse rea helebeeši kettsilmuseid. On suurem või vähem kui 51 sm — teeme kettsilmuseid vastavalt rohkem või vähem. Kui meil on parajas pikkuses rida kettsilmuseid valmis, siis ühendame kettisilmusterega kinnissilmuseid. Seda teeme järgmiselt: Pistame heegelnõela esimesse kettsilmusesse. Võtame lõnga nõelale ja toome silmusest läbi. Saame nõelale kaks silmust. Võtame veel kord lõnga nõelale ja toome ta kahest nõelal olevast silmusest läbi. Edasi teeme ümberringi heegeldades neli rida kinnissilmuseid — siis kaks rida pu-

nakaspruune — 3 rida helebeeši — 4 rida punakaspruune — 3 rida helebeeši ja kaks rida punakaspruune kinnissilmuseid. Edasi heegeldame helebeešides kinnissilmustes kuni mütsi suurus saavutatud. Ülevalt õmbleme mütsi sukanõela ja lõnga abil kokku. Et müts oleks nägusam, asetame mütsi päälale kirju tupsu (tuti). Kinnitame lõnga otsad nii nagu jumperi juures ja keerame triibulise ääre üles. Tupsu valmistame järgmiselt:

Võtame kaks seitsmesentimeetrilise läbimõõduga papp-ratast. Nende keskele teeme kolme sentimeetrilise läbimõõduga ümmargused augud. Papp-rattad asetame üksteise pääle ja mähime nende ümber kolm korda helebeeši — ja kaks korda punakaspruuni lõnga vaheldumisi korrapäraselt ümberringi. Seda kordame nii kaua kuni papp-rattaste keskel olev auk on lõngaga täidetud. Lõikame lõngad, mis lähevad üle kahe papp-ratta serva, nende kahe serva vahelkohast kääridega lahti. Võtame kahekordse lõnga ja seome sellega kahe papp-ratta vahelkohast lõngad kõvasti kinni. Kõrvaldame papp-rattad. Kui papp-rattad hästi üle lõngade, ei taha tulla, siis võib neid katki lõigata, et neid kergem oleks kõrvaldada. Oleme saanud tupsu. Kui saadud tupsu päris tasane ei tule — võib seda kääridega tasandada.

Spordisalli heegeldame samuti kinnissilmuseid. Heegeldame kahekümne sentimeetri pikkuse rea helebeeši kettsilmuseid. (Sellega on meil salli laiuseks kaksikümne sentimeetrit. Me võime salli ka laiema või kitsama teha — nii kuidas tegija soov on). Alguses pistame heegelnõela teise kettsilmusesse ja heegeldame rea helebeeši kinnissilmuseid. (Et kinnissilmustel teatud kõrgus on, siis jäi esimene kettsilmus kõrguseks). Järgmisi kinnissilmusteriidu heegeldades teeme

Uusi sõnu.

tover (omastav „toveri“) — seltsimees. Hääl ja tarviline uus sõna, mis on laen soome keelest. Sõna „seltsimees“ ei ole hääl: see on kahest koosnev, kohmakas ja naiivne. Et „seltsimees“ on halb, on näha ka sellest, et viimasel ajal selle asemel on hakatud tarvitama „kamraad“, mis ka ei ole hääl sõna. Igatahes on „tover“ siis juba parem. Sellest saab moodustada ka paremaid tuletisi kui sõnast „seltsimees“. Võrreldetagu: toverlik — „seltsimehelik“, toverlikkus — seltsimehelikkus, toverus — seltsimehelik vahelkord (saksa „Kameradschaft“, kuna toverlikkus on „Kameradschaftlichkeit“; sõnaga „seltsimees“ seda vahet teha ei saa).

taunima — hukka mõistma; näit. „kogu seltskond taunis niisuguse teguviisi — säärased nähtused on taunitavad — roimar tauniti surma — ta andis selle kohta oma tauniva otsuse.“

Joh. Aavik.

8. Uus aasta — ajan end jalule.

Ma ei läbenud pühi pidada. Kärsitusega ootas kooli algust.

Olin kindlasti ette võtnud end kätte võtta ja katsuda, kas minust saab veel asja või ei saa.

Koostas oma elu tarvis reeglid. Andsin lubaduse neid pidada, mingu see kui tahes raskeks.

Lõin oma laua kohale seinale reeglite tabeli, suurelt kirjutatud.

1. Hoida kokku aega.
2. Vähe käia sõprade ja tuttavate pool.
3. Vähe kutsuda neid enda poole.
4. Kinosaal üks kord kuus.
5. Koosolekutel vähe käia.

6. Õppida eriti seda, mis raske ja igav.
7. Õppida täiesti selgeks.
8. Iga tund täiesti ette valmistada.
9. Püüda teisi ületada.
10. Mitte tegevustes end killustada.

Kui neid lubadusi vaid täita suudaksin! Paremaks äraõppimiseks hakkasin enam pähe õppima. See pole moes, nimetatakse tuupimiseks. Kuid tuupimine on väga tarviline. Teame nii palju, kui palju kanname peas. Päheõpitu on alati käepärast.

Oma plaane hoidsin valjus saladuses. Ma ei lähe suure suuga seletama, mida teha mõtlen. „Viljad peavad valmima vaikuses,“ tuleb meele üks Petersoni seletilt loetud lause. Teen nagu minu eeskujul spordi alal — tubli sportlane S., kes alles küpse stiiliga ja kõrgete saavutistega lagedale tuli. Ta ei jooksnud platsile siis, kui raudteeääril karjamaal oli hüpanud kõrgust 1,70, teivast 3 ja oda teinud 55. Mõni teine mees tuleb võistlustele juba siis, kui hüppab 1,60 — iga hüpe eri stiiliga — küll sise-, välis- ja koguni käärihüppega. Tema

Küsimusi

UUSI KÜSIMUSI.

7. Kas õpilane saab koolielus toime spikerita?

8. Kus tahaksid elada, kas maal või linnas ja miks? *Micki-Hireke.*

Vastused saata 24. jaan. toimetusele aadressil: „Opilasleht“, Tartu postkast 8.

KÜSIMUS:

6. Mis arvan unenäost?

VASTUSED.

Eks see unenägu ole üks veider asi, aga mõnikord näitab õigust kah. Siiski palju ta spiritismist ja muust säärasest kraamist ei erine ja sisaldab palju prahti. Paremat teda mitte uskuda. Pool nõidust on need babüloonia tarkade seletused ja koguka valekuhja sisaldavad kõiksugused „Kaldea“ jne. maade unenägede seletajad. *Micki-Hireke.*

Unenägu on ettekuulutaja, nagu vanas Kreekas Delfi ooral. *Max Rix.*

Pole ise „unetark“, et unenägu seletada. Usun, et mõnikord unenäod lähevad täide. *Tartu Tarzan.*

Unenägu võib küll tulevikku ette kuulutada, kuid meie ajal pole ühtki unenäo-seletajat nagu vanasti. *Jääkaru.*

Unenägu on ikka üks närvi asi küll. Näed und öösel, et saad koollis nõrga, siis saad hääl. Kui aga näed, et saad hääl, siis saad nõrga. No võta sa nüüd kinni, kus see õige asi selgub. Mina ikka arvan, et ta on üks „vere virvendus“, nagu vanemad inimesed usuvad.

Aga mina küll „zentleman“ inime, pool härra, pool muidu, usun ja ütlen: ärge teie ebausku sattuge

ja vastuseid.

ja ärge ostke „Unenägede seletajat“ — puhas pettusekraam. *Herman Maser.*

Unenägu pole muud, kui üks ilus või inetu pettepill või nägemus. *Bibi.*

Oma unenägedest võin niipalju öelda, et need kajastuvad kõik sama päevast elu. Et unenägu ka midagi ennustab, seda ma hästi uskuda ei taha. Võib olla on ka tõsi, aga oma elus ma seda tähele pole pannud. Tean poissi, kes päeval sõidab jalgrattaga, öösel näeb und rattasõidus ja ühtlasi teeb jalgedega sarnaseid liigutusi nagu sõidaks. Mingisugune imelik asi see ikka on. *Ajakirjanik.*

Päris tore asi on unenägu näha. Mina aga midagi ei usu, mis unes näen. Vanaema seletab mulle, mis unenäod tähendavad. Kuid need tähendused ei lähe kunagi täide. *Lendlev Täheke.*

Mina enamasti unes midagi ei näe, Kui näen, siis ei usu ma siiski, et need asjad täide lähevad. *Pärnu Tasuja.*

Mac Coy ei näe ka kunagi unenägu. *Merikaru ja Hans Hapu* näevad küll, aga ei usu niisugust „prahti.“

Ma saan unes kõike näha, mida tahan. Kord lugesin õhtu hilja üht põnevat romaani. Magades nägin und, et olin selle romaani, mida õhtul algasin, päätegelane. Ma omasin hiiglasuured võimed. Ma võisin lennata ja vee all ujuda üle 1½ tunni. *Einerlei Stradivaarius.*

Arvan unenäost, et see ei ole midagi muud, kui Liivimaa tembud, kes vanu ja lapsi tahab mõnikord hirmutada. *Pisitats.*

meil pool salli valmis. (Kes pikemat salli soovib, võib keskmise helebeeši osa pikema heegeldada). Teine pool tuleb teha täpsalt esimese sarnane. Et salli nägusust tõsta, kinnitame salli otsadesse narmad. Narmad võivad olla ühe- või kahevärvilised. Narmad kinnitame salli otsadesse heegelnõela abil. Narmaste pikkus võiks olla 6—7 sentimeetrit. Mütsi ja salli proovi võib näha toimetuses.

aga harjutas visalt „nurga taga“ ja ainult nagu poolmuinasjutt imbus poistekampadesse teade, et Pilpakülas on kõvu poisse, kes tahavad eesti meistritele rängalt ära teha.

Seda pilti meele hoides hakkasin päris tasahilju ennast parandama. Tagajärjed hakkasid paistma: algebras tahvli juures sain rahuldava, klassitöös peaaegu rahuldava — seni õlin ainult nõrka näinud; inglise keeles sain koguni täiesti rahuldavat

Teised nagu oleksid hakanud midagi märkama: nägin nende nägudel imestust. Oli ju üldine arvamine, et mina midagi ei suuda. Küll ma näitan!

Kuid seda ei tohi keegi märgata. Tõotan saladuse kätte all. Kes muidu lärmab, ei tee midagi. Ütleb inglise vanasõna: *Haukuja koer hammustab harva.* Aegamööda asjad käivad. Seda võib nimetada enese isiku ülestõõtamiseks.

K. Našman.

Lugupeetud tellijad!

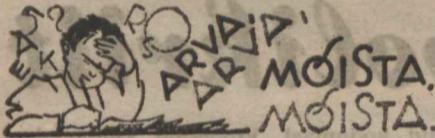
Kellel „Õpilaslehe“ tellimine 1. jaanuariga lõppes ja veel tellimist uuendanud pole, tehku seda otsekohe, sest muidu võite mõnest numbrist ilma jääda.

Ühtlasi olgu siinkohal ka nendele tellijatele, kellede tellimisaeg pea lõpeb, meele tuletatud, et edasitellimised saaksid varakult talitusele saadetud.

Teid juba ette tänades „Õpilaslehe“ talitus.

Kes saab Rosalinde endale?

Muidugi ainult see, kellel on teravmeelsust ja õnne: kes suudab lahendada „Õpilaslehe“ jõulunumbris väljakuulutatud võistlusülesande „Mäe otsas kaljulosis“ ja kellele õnnejumalanna sülle istub. Õnnekaalud on tegevuses neljapäev, 26. jaan. õhtul kl. 6 „Postimehe“ saalis (Ülikooli tän. 21, teisel korral). Lahendisi võib saata toimetusele kuni 25. jaanuarini. Asjasthuvitatud võistlejad, kel võimalik, ilmugu osa võtma!

15. Ülesanne.

Tuli mulle sõber vastu, rääkis möödunud jõuludest ja ütles muuseas: „... Oli meil vorste kui merd, aga kolme sorti verivorsti: I sordi vorstidel polnudki otsi, II sordi vorstidel oli igal üks ja III sordi vorstidel oli igal kaks otsa!“

Arvake, millised võisid need vorstid välja näha.

Micki-Hiireke.

16. Kaks vaipa.

Kumb pildilolevaist türgivaipadest on suurem?

Nr. 14. ülesannete lahendised.

12. Silpmõistatus. 1. Kuli. 2. Äike. 3. Balalaika. 4. Ida. 5. Ekspord. 6. Alus. 7. Kägu. 8. Usin. 9. Kängas. 10. Urjuh. 11. Kolumbia. 12. Äsja. 13. Nominatiiv. 14. Neptun. 15. Universum. 16. Soome. 18. Taipama. 18. Koolon. 19. Anekdoot. 20. Ungari. 21. Graniit. 22. Ekraan. 23. Latikas. 24. Eha.

Vanasõna: Käbi ei kuku kün-
nust kangele.

13. Peilepilt. Ratsuri näo leiata pildi pahemast alumisest nurgast.

14. Labürint ei vaja erilist seletust. Pärast mõnekordset ümbereksimist leiab juba igaüks jänkupoegade tee koju.

Kroonika.

Õpilaspidu Peru algkoolis.

Kanti ette J. Oro „Jõulu ootel“, palju ilulugemisi ja mitu laulu. Lastele tegi rõõmu ja vanemaile nalja jõuluvana ilmumine, kes jagas lastele kinke.

Peolisi oli murdu, nii et isegi pileteist tuli puudus. Kuid neid tehti ise juure, ja müük läks edasi. Sissetulek läks õpilaspõlupuu hääks.

Ettekandeid kuulati huviga ja peolised olid rõõmsas meeleolus.

Jukk, Vigalast.

Rakvere noorkotkaste jõulupund.

Rakvere noorkotkaste I maleva salgad viisid pühadel vaestesse perekondadesse jõulupuid ühes väikeste kingitustega. Seda on tehtud juba kahel jõulul.

Üto.

15. jaan.: Molière'i 311. sünnipäev.

Molière (kodaniku nimega Jean-Baptiste Poquelin), prantsuse kirjanik, sünd. 15. jaan. 1622 Pariisis; õppis jesuiitide koolis Collège de Clermont'is ja õiendas hiljem õigusteaduse litsentsiaadi eksami Orleans'is; oli alul rändnäite-trup' juhiks, hiljem andis etendusi Pariisis n. n. „Molière'i majas“ (Palais-Royal'is); haigestus ühel etendusel ja suri kohe pärast seda 17. veebr. 1673. — Molière on loonud hulga häid karakterkomöödiaid, nagu: „Ihnus“ (tõlgitud ka eesti keelele), „Misanтроop“, „Silmakirjateccar“, „Don Juan“, „Naeruväär- sed prettsioosid“, „Õpetatud naised“. — Pikemalt lugeda „Ihnuse“ tõlke eessõnast.

16. jaan.: J. Jaakson'i 63., B. Kuuskmann'i 54 ja M. Meos'e 52. sünnipäev, A. Böcklin'i 32. surmapäev.

Jüri Jaakson, eesti poliitika- ja pangategelane, sündis 16. jaan. 1870 Uue-Võidu vallas Viljandim.; lõpetas Tartu ülikooli õigusteaduskonna; oli advokaadiks Viljandis, Riias, Tallinnas; Riigikogu liik- meks, kohtuministriks, Riigivane- maks (1924—25); praegu Eesti Panga president; tegev paljudes seltskondlikes organisatsioonides.

Betty (Marie Elisabeth) Kuuskmann, eesti näitleja, sünd. 16. jaan. 1879 Hageris Harjumaal. Tegev alul „Estoonia“ laulukooris (1897. a-st, siis „Estoonia“ operetis ja draamas (1907. a-st).

Märt Meos, eesti koolitege- lane, sünd. 16. jaan. 1881 Tarvastu vallas Viljandimaal; lõpetas Tartu õpetajate-seminari; kooliõpetajaks Saaremaal (Vana-Lõves), Viljandi- maal (Kärstnas), Virumaal (Välke- Maarjas); Virumaa koolinõunik

Noortekoondis ja pühapäevakool.

Rakvere Pauluse koguduse juure asutati noorte-koondis ja pühapä- va-kool. Pühapäevakoolis käib 72 õpilast. Mõlemad noorteorganisat- sioonid pidasid ilusa jõulupuu.

Üto.

Rakvere skaudid linnupuure valmistamas.

Rakvere skautidel on ilusaks kom- beks igal kevadel linnupuure üles seada linnaparkidesse. Ka käesole- val aastal hakatakse jaanuarikuu lõ- pul linnupuure valmistama.

Üto.

Toimetusele saadetud kirjandus.

EESTI NAINED. 1933. a. jaanuari nr huvitava ning mitmekesise sisuga.

VIKERKAAR. Eesti noorsoo raamatajakiri nr. 24. Nimijutt: Ch.

Teatan oma lugupeetud kaubatarvitajatele, et olen oma raamatu- ja kirju- tustarvete äri Ülikooli tänavast nr. 36

üle viinud Suurturg nr. 12

Kauba panga majja.

Austusega Aug. Reinhold. Tartus, Suurturg nr. 12. Telefon 598.

1919. a-st. — Võtnud rohkesti osa avalikust tegevusest; avaldanud trü- kis rea kooliraamatuid, muuseas harjutuste-kogu „Vaatlusi ja harju- tusi õigekirja õppimiseks“, I—VI õppeaasta.

Arnold Böcklin, saksa maalikunstnik, sünd. 16. okt. 1827 Baaselis; kunstihariduse omandanud Düsseldorfis, Antwerpenis, Brüsse- lis, Genfis (siin A. Calame'i õpila- sena); töötas Roomas, Münchenis, Weimaris, (siin kunstikooli õpeta- jana), Baselis, Florenzis, Zürichis; suri Fiesole'i lähedal 16. jaan. 1901. — On loonud meeleolulisi maasti- kumaale, samuti mütoloogilisi kom- positsioone ta kujutisi itaalia ja saksa luulemotiividel; värvide kä- sitlus ja teostes on tugevatooniline, kaldudes tihti impressionismi. Tun- tuimad maalid: „Pietà“, „Lainete mäng“, „Surnute saar“, „Õndsate hiis“, „Suvila mererannikul“.

17. jaan.: Calderon'i 333. sünnipäev.

Don Pedro Calderon de la Barca, hispaania kirjanik, sünd. 17. jaan. 1600 Madriidis; käis Sala- manca ülikoolis; oli alul sõjateenis- tuses, siis Buen-Retiro teatrijuhiks; siirdus lõppeks vaimulikku seisusse ja suri Kastilla õuekaplanina 25. mail 1621. — On kirjutatud ligi 200 draamateost (sakramendi-mänge, in- triignäidendeid, herolilisi komöödi- aid, ajaloolisi ja mütoloogilisi näi- dendeid, vahemänge jne.); ta teosed on väga huvitavad, mõtterikkad ja lüüriliselt jõulised; ta on suurimaid värsistiili meistreid ja hea lavateh- nikatundja. Tähtsamad teosed: „Imet-teg võlur“, „Kindlameelne prints“, „Elu on unenägu“, „Zala- mea kohtunik“.

18. jaan.: A. Hupel'i 114. ja Suve Jaani 82. surmapäev, A. H. Tammsaare 55., A. Andersoni 39. ja A. Kivika 35. sünnipäev.

August Wilhelm Hupel, balti-saksa kirjanik, sünd. 9. märtsil 1737. a. Saksi-Weimaris, õppis Jee- na ülikooli usuteaduskonnas; oli alul Äksi, siis Põltsamaa koguduse õpetajaks; asutas Põltsamaale trü- kikoja; suri Paides 18. jaan. 1819.

Robertsi „Tagasi vetema a- ilma“ Jutt väikesest hülgepojast ja ta imelikust elusaatusest. Ses numb- ris lõpeb „100.000 miks?“ — tea- duslike vestete seeria. Siin leidub veel Mark Twaini sülitav naljajutt: „Dick Bakeri kass“. Lisaks veel margikorjaja nurk, füüsikakatseid ja nalju.

Kirjakandja.

Kiki. Teie kaastöö on meile eriti soovitatav, sest oskate tütarlastele hästi huvitavalt pajatada. Tervitusi V a l- ga Valvele, endisele tublike kaas- võitlejale „Laste Rõõmu“ algaastailt. Võlg. Tulevad, nii kuidas ruum lubab. Laske aga tulla uusi nalja- lugusid.

Nõudke kõikjalt „CERES“

„Tervisleiba“

On uurinud väga aktiivselt eesti keelt, rahvaluulet ja Baltimaa olu- sid; ja avaldas oma uurimused oma- aegseis ajakirjades ja eri raamatu- tes; tõlkis eesti rahvalaule saksa keele. Tähtsamad tööd: „Topogra- phische Nachrichten“ (3 köidet), „Ehstnische Sprachlehre“ (eesti keele grammatika).

Suve Jaan (kodaniku-nimega Johann Sommer), sünd. 24. det. 1777 Tallinnas, oli kreiskooli vene keele ja joonistamise õpetajaks Rakveres, Viljandis, Pärnus, kus suri 18. jaan. 1851. — On kirjuta- nud haldemeelseid õpetlikke rahva- jutte, nähtavasti mõjutatud vene kirjandusest (nagu: „Luige Laos“, „Vene hing ja vene süda“).

A. H. Tammsaare (kodaniku- nimega Anton Hansen, eesti kir- janik, sünd. 18. jaan 1878 Tammsaare-Põhja talus Albu vallas Jär- vamaal; õppis Albu-Sääsküla ja Ambla-Prümlü vallakoolis, Väike- Maarja kihelk-koolis, H. Trefner'i gümnaasiumis ja Tartu ülikooli õi- gusteaduskonnas; ajalehtede „Tea- taja“, „Vaatlaja“ ja „Sõnumete“ toimetuse liige (1903—07); pärast seda vabakirjanik; elab praegu Tal- linnas. On kirjutatud hulga realist- likke uusromantilisi ja psühholoogi- lis-realistlikke novelle ja romaane (nagu: „Vanad ja noored“, „Pikad sammud“, „Noored hinged“, „Üle piiri“, „Kärbes“, „Varjundid“, „Poiss ja liblik“, „Kõrboja pere- mees“, „Põialpoiss“, „Tõde ja õi- gus“, I—IV (viimane ta peateos) ja draama „Juudit“. — Kõige silma- paistvam ja loomevõimelisem eesti kirjanik viimasel ajal.

Ado Anderkopp, eesti poliit- tikategelane ja riigimees, sünd. 18. jaan. 1894 Masso v. Läänemaal; õp- pis Peterburi ja Tartu ülik. õigus- teaduskonnas; Asutava Kogu ja Riigikogu liige; mitmetpukku sõja- sise- ja kohtuminister; Eesti välis- delegatsiooni liige; väga tegev ava- likes organisatsioonides; ajakirja- nik.

Albert Kivikas, eesti kirja- nik, sünd. 18. jaan. 1898 Suure-Jaa- nis Viljandimaal; õppis A. Kamseni kaubanduskoolis Viljandis; lõpetas Tartu komertsikooli ja käis Tartu ülik. filosoofiateaduskonnas; toi-

metas Berliinis ajakirja „Aeg“ ja „Odamees“; ajakirjanik Tartus ja Tallinnas („Päevalehe“ juures). — On kirjutanud realistlikke novelle ja romaane, nagu: „Jüripäev“, „Jaanipäev“, „Mihklipäev“, „Murrang“, „Verimust“, „Ristimine tulega“, „Minitüürid“, „Punane ja valge“, „Vekslivõltsija“.

19. jaan.: J. Watt'i 197. ja P. Gézanne'i 94. sünnipäev.

James Watt inglise leidur, sünd. 19. jaan. 1736 Greenock'is (Shotimaal); oli ülikooli mehaanikuks Glasgow's (1757. a-st); asutas

ühes teistega (a. 1774) masinavabriku Soho'sse (Birmingham'i lähedal); suri 25. aug. 1819. a. Geatfield'is. — Leiutas aurumasina 1762. aastal.

Paul Gézanne, prantsuse maalikunstnik, sünd. 19. jaan. 1839 Aix-Provence'is. Tulnud a. 1861 Pariisi, hakkas iseseisvalt uurima ja kopeerima vanu meistertöid; liikus impressionistide ringkondades, kuni lõppeks taandus jälle oma kodukohta Aix'i, kus kujundas välja oma isikupärase maalistiili; nii impressionistid kui ekspressionistid peavad teda oma eelkäijaks; suri siin

23. okt. 1906. — On loonud maastikke, natüürmorte, aktikompositsioone, žanripilte, ta klassifitseeritudusepärast ja arhitektoonilise tasakaaluga maalides valitseb impressionistlik valgusküllus ja värviaastmestik, kusjuures on eelistatud violeti ja roheline värv.

21. jaan.: C. W. Freundlich'i 61. ja J. C. Adams'i 51. surmapäev.

Carl Wilhelm Freundlich, eesti kirjanik, sünd. 24. veebr. 1803 Kuresaares; oli pikemat aega Muhus köstriks; suri siin 21. jaan.

1872. — On kirjutanud halameelseid rahvajutte („Magdeburgi linna ärarikkumisest“, „Vürst Appolonius“ jne.) ja lihtsaid laule, mis erakordselt laiaulatusliselt on levinud rahvas, nagu: „Jänese õhkamine“, „Püüdjä heitis õnge jökke“, „Muhumaa hundijaht“ jt.)

John Couch Adams, inglise astronoom, sünd. a. 1819, oli Cambridge'i ülik. professoriks ja tähetorni direktoriks; suri 21. jaan. 1892. — On tuntud teoreetiliste töödega astronoomia alalt; eriti kuulsad on tema arvutused planeet Nepthuuni mõjust Uurani liikumisele.

Põllumehed!

„Maamees“

ilmub 2 korda nädalas, esmaspäeval ja reedel ja rahuldab mitmekesise sisuga teie nõudeid täielikult.

„MAAMEES“ on huvitava sisuga pildirikas ajaleht. „MAAMEES“ käsitab igakülgset meie maaelu kultuuriavalduste ja kodumajapidamise korraldamise küsimusi. Toob tulusaid juhatusi kõigilt põllupidamise ja loomakasvatuse aladelt.

Põllumehed, „Maamees“ on leht, mida vajate

2 korda nädalas ilmuv „MAAMEES“ maksab:
1 kuu peale Kr. 0.40, 3 kuu peale Kr. 1.—, 6 kuu peale Kr. 1.90
12 kuu peale Kr. 3.50.

„Maameest“ on võimalik tellida ka üks kord nädalas. Kord nädalas tellitud „MAAMEES“ saadetakse tellijatele kätte iga nädal reedeks.

Kord nädalas ilmuv „MAAMEES“ maksab:
1 kuu peale 20 senti, 3 kuu peale 55 senti, 6 kuu peale Kr. 1.05
12 kuu peale Kr. 1.90.

Täitke ja löigake välja juuresolev tellimise sedel ning saatke kohe „Maamehe“ kontorile Tartus, Jaani tän. 21.

„MAAMEHE“ KONTORILE TARTUS.

Tellin „MAAMEHE“

kaks korda nädalas
üks kord nädalas

_____ kuu peale, alates _____ 193_____

(kuupäev)

Lisan juure postmarkides tellimishinna _____ senti

Tellijä nimi: _____

Aadress: _____

(Mittetarvilik mahakriipsutada).

„Maamehe“ talitus.

Koolidele Õpilastele

Üle Eesti kuulsad

„KULTUURI“ tööstuse saadused

vesivärvid koolikriit

on paremaid kodumaal, kroonitud kuldauradega, asjatundjate poolt katsetatud ning parimate soovit. hinnatud. Üksikult ja jällemüügiks.

LAOS:

POSTIMEHE RAAMATUKAUPL.

TARTUS, SUURTURG NR. 16. — TELEFON 2-50.

Igale noorele tarvilikuks käsi-
raamatuks on

Karl Hintzer'i

Võimlemine piltides

See on materjali kogu harjutuste kiireks valikuks.

Juba

noorelt

peab tundma isiklikku vastutust oma tervise eest, sest tervis on kalim vara ning kindlam riigi alustugi.

Tasku-formaadis
väljaanne.

Kes vähegi aru saab kehalise kasvatuse vajadusest, muretseb selle raamatu ja kannab seda taskus kui head abimeest.

Hind 1 kr. 20 senti.

Raamatu hinna ettesaatmisel kättesaatmine kuludeta.

Pealadu:

„Postimehe“ rmtk.
TARTUS, SUURTURG 16.